

# Schets 7 – Een klager vertroost

## Klaagliederen 3:1-33

### Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Groot vel papier en stiften voor de startopdracht.
- Vellen papier, stiften e.d. voor de alternatieve startopdracht.
- Kleine briefjes en pennen/stiften voor vraag 7c.

### Opening

- Te lezen Bijbelgedeelte:
  - ✓ Klaagliederen 3:1-33
- Tweede suggestie:
  - ✓ Klaagliederen 1
  - ✓ Jeremia 20:7-18
- Suggesties om te zingen:
  - ✓ Psalm 130
  - ✓ Psalm 137:1 en 3
  - ✓ Wandel je in de duisternis
  - ✓ Voor ieder land waar oorlog is
  - ✓ Vader, vol van vrees en schaamte
- Dankpunten:
  - ✓ Voor Gods beloften, zoals getoond in de doop.
  - ✓ Dat Gods goedertierenheid elke morgen nieuw is.
- Gebedspunten:
  - ✓ Voor mensen die in het duister van ongeloof en twijfel leven.
  - ✓ Om troost in allerlei verdriet en (geestelijke) nood.

### Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende X kernvragen beantwoorden:

1. Hoe komt Jeremia van klacht tot jubel?
2. Wat belooft de Heere mij en hoe ben ik werkzaam met die belofte?

### Alternatieve startopdracht

- Je kunt de startopdracht ook in kleine groepjes uitvoeren.
- Als er veel vragen leven bij je jongeren over het bestaan van God (of als ze hier in hun omgeving veel mee te maken krijgen), kun je ook beginnen met vraag 4.

- Schrijf Klaagliederen 3:22-24 op een bord. Laat iedereen (persoonlijk of in groepjes) zijn gedachten en gevoelens bij deze tekst verwoorden of verbeelden op een vel papier. Zorg voor stiften e.d. voor de creatieve jongeren.

### Achtergrondinformatie bij Klaagliederen 3:1-33

Het boek Klaagliederen bevat 5 liederen, gedichten. De stijlform die de Hebreeuwse dichter gekozen heeft, is het acrostichon: elk volgend vers begint met de volgende letter van het alfabet. Bij de klaagliederen 1,2,4 en 5 bestaat elk vers uit 3 regels waarvan de eerste regel dan met de desbetreffende letter van het alfabet begint. In het 3<sup>e</sup> klaaglied beginnen elke drie regels van het vers met dezelfde letter van het alfabet. Dus: vers 1, 2 en 3 beginnen met de alef, vers 4, 5 en 6 beginnen met de beth, en zo door tot de 22<sup>e</sup> letter: thau/taw.

#### *Vers 1-3*

In tegenstelling tot Klaagliederen 1 en 2 is dit Klaaglied heel persoonlijk van aard. We horen de dichter in ik-vorm spreken. Je ziet en hoort hem als het ware zittend op de puinhopen van Jeruzalem zijn lied zingen.

Hij noemt zich iemand die ellende gezien heeft. En wat geldt dat voor Jeremia, de profeet die het oordeel van God heeft aangekondigd maar ook in vervulling heeft zien gaan. Jeremia vergelijkt de straffende toorn van God met het slaan van een stok. Dat hij Gods hand in dit alles ziet, blijkt als hij zegt dat God hem geleid heeft. Maar het is wel een duistere weg. De Heere keert Zijn hand tegen hem. Zo vreselijk is de dag van de Heere, zie hiervoor ook Joël 2:1-2, Amos 5:18 en Zefanja 1:14-16.

#### *Vers 4-6*

Jeremia ondervindt de straf van God aan den lijve. Hij is er lichamelijk slecht aan toe. De woorden die Jeremia gebruikt (letterlijk 'verslinden' en 'breken') worden in Klaagliederen vaker gebruikt als beeld voor oordeel en straf (zie 2:2 en 9). Het beeld dat hij in v.3 oproept, doet denken aan de omsingeling van Jeruzalem: er worden wallen om de stad heen gebouwd en de stad is omsingeld. Weer komt het beeld van duisternis terug. Jeremia zit – figuurlijk dit keer – diep in de put, hij is een 'levende dode'.

#### *Vers 7-9*

De Heere heeft Jeremia ommuurd, opgesloten. Dat voelt niet als een veilige bescherming, het is hier een beeld van gevangenschap. Gevangen in een uitzichtloze situatie. Met ketenen zit Jeremia vast, hij kan geen kant op. Ook hoort God hem niet meer. Als hij al zal kunnen vluchten, wordt de weg hem alsnog versperd. Jeremia vergelijkt zich vier keer met iemand die ingemetseld wordt.

#### *Vers 10-12*

De Heere wordt hier vergeleken met een beer en een leeuw: roofdieren. Dit zie je ook in Hosea 13:8 en Amos 5:9. Jeremia zegt hier dat de Heere het met vijandige bedoelingen op hem voorzien heeft. Gods pijlen zijn op hem gericht.

#### *Vers 13-15*

In zijn binnenste wordt Jeremia geraakt, voltreffers. Hij is een bespottling voor het volk geworden. Vaak is Jeremia door het volk bespot, ze wilden zijn boodschap niet horen en hem zelfs uit de weg ruimen. God gaf hem bitterheid te eten en alssem te drinken. Alssem is een plant

met een bittere smaak. In de Bijbel kom je het vaker tegen als beeld van ellende en leed (Spreuken 5:4, Amos 5:7).

#### *Vers 16-18*

Je ziet de dichter hier als het ware liggen, overwonnen, met zijn hoofd in het zand, bijtend op kiezelsteentjes. De Nederlandse uitdrukkingen 'in het zand bijten' of 'door het stof kruipen' zijn van toepassing.

Jeremia ziet zich door de Heere als vijand behandeld. Hetzelfde zie je terugkomen in Klaagliederen 1 en 2, maar dan gaat het over de stad Jeruzalem. Als de Heere tegenover je staat, is er geen vrede, is het goede weg, de kracht vergaan en blijft er geen verwachting meer over.

#### *Vers 19-21*

Hier verandert de toon van een klacht in een gebed. Een uitroep naar de hemel: Heere, denk toch aan mij in mijn ellende! Als de dichter denkt aan alles wat er gebeurd is met hem en met Jeruzalem, dan buigt zijn ziel zich neer, dan zakt de moed hem in de schoenen. Met vers 21 komt er een ommekeer in Jeremia's houding. Hij denkt aan hoe het eerder was, diepe vrede in het verleden. Dát geeft reden tot hoop! Hoop die hij verloren was, maar die hier weer terugkomt. Er komt licht in de dikke duisternis van ellende en verdriet.

#### *Vers 22-24*

Jeremia komt al terugdenkend tot de conclusie dat het Gods goedertierenheid (dat is: Zijn verbondsgenade) is dat hij nog leeft. De Heere heeft hem (en velen uit het volk met hem!) nog bewaard. Hij mag nog leven. Gods barmhartigheid (dat is: Zijn medelijden, Zijn grondeloze ontferming) is er nog. Het is door Gods goedertierenheid en barmhartigheid dat er na het oordeel nog herstel mogelijk is. Dat er genade is voor berouwvolle mensen. Een nieuw begin. Elke morgen weer gaat de zon op. Elke morgen toont de Heere dat Hij trouw is. Elke dag weer wil de Heere Zijn genade laten ervaren. God handhaaft Zijn verbondstrouw, wat er ook gebeurt. Hij IS trouw.

Jeremia belijdt dat de Heere zijn deel is. Wat er ook gebeurd is met Jeruzalem – en de stad ligt in puin! – Jeremia heeft de Heere. En dat geeft reden tot hoop, vaste hoop, grond onder de voeten. We zien hierin een verwijzing naar Numeri 18:20 waar de Heere aan de priesters en Levieten belooft: Ik ben uw Deel en uw Erfenis in het midden van de Israëlieten. Priesters en Levieten hadden geen eigen erfdeel in het land, maar de Heere is hun Erfenis. Dat geeft nu ook Jeremia (een priesterzoon!) troost. Dit is waar Jeremia aan dacht in v.21. Dagelijks biedt God gelegenheid tot verzoening. Zo komt Jeremia door Gods eigen Woord in herinnering te brengen weer in het licht van Gods genade.

#### *Vers 25-27*

Deze verzen beginnen allemaal met het woord 'tov', goed. Met nadruk staat het voorop. Jeremia komt hier tot een jubel: Goed is de Heere voor iedereen die Hem verwacht. Als je de Heere zoekt en verwacht, zul je Hem vinden. Jeremia kan het uit eigen ervaring zeggen: dan zul je merken dat de Heere goed is. Verwachten is niet hetzelfde als lijdelijk afwachten. Het gaat om volhouden, trouw blijven, de Heere zoeken en Zijn wil doen (Psalm 34:11). Die houding van verwachten klinkt ook door in v.26. Wachten op Gods heil, Zijn redding. Goed is het om het juk in je jeugd te dragen. Het gaat hier om het juk van de straf op de zonde (zie

1:14). De jeugd is de tijd van de vorming, opvoeding. De tijd waarin de kans op verandering het grootst is. Het geeft ook aan dat het juk tijdelijk is.

#### *Vers 28-30*

In de weg van zwijgend verdragen is heil te verwachten. Het geeft iets aan van de rechtvaardigheid van het oordeel, van het eens geworden zijn met het juk dat de Heere oplegt. Het is een houding van nederigheid en afhankelijkheid van God. Er is hoop op grond van Zijn verbondstrouw.

#### *Vers 31-33*

De toorn van de Heere is tijdelijk (Psalm 103:9), niet voor eeuwig verstoot Hij! Hij zal Zich weer ontfermen. Hij is immers groot van goedertierenheid. Zijn verbondstrouw blijft gelden. Het is een wonder van genade dat de Heere Zijn toorn afwendt. Het Wanneer Hij bedroefd heeft – vanwege de ontrouw van Zijn verbondsvolk – zal Hij Zich ook weer ontfermen – vanwege Zijn verbondstrouw. De Heere straft niet van harte - het is niet Zijn eerste neiging. Hij doet het alleen als Zijn goedertierenheid niet tot bekering leidt (zie Romeinen 2:4).

### **De brug naar jongeren**

De rauwe vragen die je in Klaagliederen tegenkomt, kunnen de jongeren herkenbaar in de oren klinken. Waar is God bij alle ellende in deze wereld? Waar is de Heere in mijn persoonlijk leven? Bestaat hij eigenlijk wel? Ongeloof en twijfel leven wellicht in het leven van de jongeren. In deze schets proberen we ruimte te bieden aan deze vragen. Tegelijk laat Jeremia ons zien wat de juiste weg is: naar de Heere toe. Hopelijk kun en mag je met en voor de jongeren ook deze weg gaan!

### **Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek**

#### *Startopdracht*

-

1. Zie de achtergrondinformatie hierboven.
2. De inname van de stad Jeruzalem. De verwoesting van de tempel. De ballingschap.
3.
  - a. Persoonlijk.
  - b. Persoonlijk
  - c. Als je ziet op de ellende om je heen, kun je zomaar vergeten dat de Heere er is.
  - d. Dat het nodig is om altijd weer omhoog te zien, naar de Heere. Dat je niet moet blijven hangen in de moeite en het verdriet, maar dat je met dit alles naar de Heere toe moet gaan. Dan mag je alles wat je bezig houdt, meenemen. Maar breng het wel bij Hem!
4. Als je merkt dat deze vragen in je groep leven, is het goed om uitgebreid de tijd te nemen voor deze opdracht. Help in de groepen mee om argumenten te bedenken. Bespreek evt. ook nog plenair wat de argumenten zijn die uitgewisseld zijn.
5.
  - a. Goedertierenheid is Gods verbondstrouw. De goedheid die de Heere betoont omdat Hij Zelf goed is. Barmhartigheid betekent dat de Heere Zich ontfermt over zondaars. Trouw is dat de Heere doet wat Hij belooft. De Heere kan niet liegen.

- b. Dat Hij Zich genadig ontfermt over zondaars en dat Hij doet wat Hij beloofd heeft en Zijn werk afmaakt.
  - c. Verleden: Jeremia denkt terug. Hij ziet dan dat zijn volk niet vernietigd is.  
Heden: Elke morgen weer is Gods trouw er.  
Toekomst: Gods barmhartigheden zijn er tot in eeuwigheid.
  - d. Gezondheid, eten, kleding, ouders, vrienden, Bijbel, enz.
- 6.
- a. Persoonlijk.
  - b. Door de Heere. Hij roept je om je te bekeren tot Hem, om op Hem te vertrouwen, in Hem te geloven. Hij geeft en werkt tegelijk het geloof in je hart.
  - c. Het draait alles om Hem! Hij is Zelf neergedaald in de hel om zondaren zoals jij en ik daaruit te bevrijden.
- 7.
- a. Denk aan de belofte van de doop. De Heere belooft hier drie dingen:
    - Ik wil je God zijn en als een Vader voor je zorgen;
    - Ik wil je zonden vergeven en je verlossen;
    - Ik wil in je hart komen wonen en je heiligen.
  - b. Door met deze belofte biddend naar de Heere toe te gaan en Hem te smeken Zijn eigen woord waar te maken in je leven.
  - c. -

### *Slotopdracht*

Het is mooi om samen terug te kijken op het geheel van de Handreiking en de tijd te nemen om te delen wat er geleerd is.